

वाचन

१७ दिवस वाचन केलं. काही सुंदर काही सुमार. कदाचित अगदी सुमार नाही म्हणता येणार. कारण नावे मोठी आहेत. परंतु, न आवडलेली असे मात्र म्हणता येईल.

झाँबी

आनंद यादव.

ज्याला मराठी वाचता येते त्या प्रत्येकाने हे पुस्तक वाचावयास हवे. 'शाळा' हे मिलिंद बोकीलांचे पुस्तक आपल्याला शालेय जीवनाचे एक रूप दाखवते. तर आनंद यादवांचे 'झाँबी' हे शाळेत जाण्याचा आपण केलेला कंटाळा आठवून एक शरमेची भावना मनास स्पर्श करते. पाठ्यपुस्तकात ह्याचा काही भाग समाविष्ट आहे की नाही ह्याची जाणीव नाही. केला जावा असे मात्र वाटले. पु. ल. देशपांडे प्रस्तावनेत म्हणतात...आजच्या आर्थिक आणि सामाजिक परिस्थितीत अस्वस्थ होऊन धुमसणे हाच ग्रामीण जीवनाचा स्थायीभाव आहे. त्या अस्वस्थपणाचा स्फोट मराठी साहित्यात सुरु झालाच आहे. हे व्हायला हवेच होते. शिवाय, साऱ्या जगातलं साहित्य समृद्ध केलं आहे ते या 'झाँबी' सारख्या वाचकाला अस्वस्थ करणाऱ्या ग्रंथांनीच !

डिसेंबर १९८७ साली ह्याची पहिली आवृत्ती छापली आहे. गांधी हत्येचा उल्लेख पुस्तकात आहे...मग थोडे गणित केले तर पुस्तकाचा कालावधी अंदाजे १९४० च्या आसपासचा असावा. मग भारतातील शिक्षणाविषयीची जागरूकता...आज काय वेगळी आहे ?

अस्वस्थ. अवाक !

गंधर्वयुग

गंगाधर गाडगीळ.

बाल गंधर्व चित्रपट बघितला व त्यांच्याविषयी अधिक माहिती मिळवण्यासाठी हे पुस्तक वाचावयास घेतले. सुरुवातीलाच गाडगीळांनी सांगितले आहे की हे पुस्तक लिहिण्यासाठी त्यांनी काहीही नवीन अभ्यास केलेला नाही. तर इतरांनी केलेल्या अभ्यासावर आधारित ही काढंबरी आहे. अभ्यास नाही केला तरी ठीक होते. परंतु, घटना सांगताना त्यातील व्यक्तींविषयी सरधोपट विधाने करून टाकली नसती तर उगाच मनाला त्रास नसता झाला. जगभरातील माणसांमध्ये फक्त काळा व पांढरा हे दोनच रंग नसतात तर त्यातील असंख्य करड्या छटांमध्येच तर माणसे घडतात. असे मला वाटते.

रण/टुर्ग

मिलिंद बोकील.

स्त्री म्हणून पुढारलेल्या समाजात जगताना होणारे मानसिक हिंदोळे. वर्तमानपत्रातून ह्या पुस्तकाविषयी काय परीक्षण आले काही कल्पना नाही. माझ्या मनाला मात्र एक स्त्री असूनही फारसे जवळचे नाही वाटले. उगाच फाफटपसारा देखील भरपूर वाटला. पुस्तक अजून कमी पृष्ठांचे झाले असते !

ओपन

आंद्रे अगासी.

काही महिन्यांपूर्वी सुरु केले. परंतु, लेकीने पळवले. व मग माझे राहून गेले. अप्रतिम. टेनिस मधील मला काही कळते असे अजिबात नाही. उलट शून्य कळते. परंतु हे पुस्तक टेनिसबद्दल नाहीच. अतिशय सुंदर. सोप्पे सरळ इंगिलिश. मनातून कागदावर उतरलेले. शेवटच्या पानावरील एकनॉलेजमेंटमध्ये अगासीने ह्या लिखाणाचे श्रेय दिले आहे त्याचे मित्र आणि पुलीझर बक्षिसाचे माननीय विजेते, जे. आर. मोहरिंगर ह्यांना. मुख्यपृष्ठावर त्यांचे नाव टाकावे ही आगासीची इच्छा. परंतु, मोहरिंगर ह्यांना वाटले...Only one name belonged on the cover. Though proud of the work we did together, he said he couldn't see signing his name to another man's life. काय पुस्तक आहे ! अगासी आवडो न आवडो. पुस्तक वाचावयासच हवे !

पुस्तक...पुस्तक....पुस्तक.

वाचावं...व मनोमन समजून जावं...

अक्षर...त्यातून शब्द...मग वाक्य...परिच्छेद...एक पान...दुसरे पान...आणि मग शेवटचे पान...

...हवा...जशी सायकलीमध्ये भरतो...टप्प्याटप्प्याने.

...पुढील रस्ता काटण्यासाठी...

...हा प्राणवायू...माझ्यासाठी.

- अनघा निगवेकर

<http://restiscrime.blogspot.com>